

В памет на проф. д-н Стефан Иванов

Тази година се навършват 75 години от рождението на учена, педагога и човека проф. д-н Стефан Архангелов Иванов.

Проф. Иванов е роден на 15. 08. 1930 г. в с. Белотинци. Основното си образование получава в родното си село, средното – в Ломската мъжка гимназия, а висшето си образование завършва с отличен успех през 1952 г. в Софийския университет. В Университета се насочва към изследователска работа и след завършване на висшето си образование е назначен като младши научен сътрудник в НИИ „Марица“-Пловдив. В 1955 г. след успешно издържан конкурс е избран за асистент по аналитична химия в ВИХВП – гр. Пловдив, а през 1960 г., в съответствие с научната тематика, по която работи се прехвърля в катедрата по Технология на растителните мазнини и етерични масла. В тази насока скоро основана катедра той поставя основите на лабораторните занятия по химия на мазнините и етеричните масла.

През 1962 г. е избран за доцент във ВПИ в Пловдив, сега Пловдивски университет „П. Хилендарски“. Основава катедрата по Органична химична технология, която ръководи до края на живота си.

Още в началото на преподавателската си дейност написва първия у нас и за сега единствен цялостен курс по Органична химична технология, претърпял 5 издания и ползван и от останалите университети в страната. Автор е и съавтор на учебните помагала: „Мазнините в броматологичен аспект“, „Химическите производства в България и тяхното изучаване в средните училища“, „Повишаване качеството на хранителните продукти чрез използване на подобрители“. По негова инициатива и при активното му ръководство се въведе и обучението по специализацията „Хранителна химия“, която по-късно прерасна в магистърска програма. Периодично организира и провежда в катедрата курсове за повишаване квалификацията на специалисти от маслената промишленост, специализации на научни работници от страната и чужбина. Проф. Иванов работи активно със студенти-кръжочници и с голям брой дипломанти. Бил е ръководител на 18 успешно защитили аспиранти – цифра, с която малко преподаватели могат да се похвалят.

Проф. Иванов постъпва в Пловдивския университет вече като оформен научен работник и през 1965 г. е първият защитил в Университета докторска дисертация. През 1971 г. е избран за професор, а през 1979 г. става “доктор на науките”.

Проф. Иванов е един от най-изтъкнатите наши специалисти в областта на липидите, със собствен почерк и международна известност. Специализирал е като Хумболтов стипендиант във Федералния институт по мазнините в Мюнстер (Германия), в Хумболтовия Университет в Берлин и Централния институт по мазнините в Будапеща. Най-големите му постижения са в областта на автоокисленето, стабилността и стабилизирането на хранителните мазнини, проблем с голямо значение за анализа, технологията и

хранителната стойност на храните. В тази област той има редица оригинални разработки, не само публикувани в специализирани списания, но и широко цитирани и частично или пълно отразени в редица монографии и ръководства. Създадените от него 11 аналитични метода в областта на липидите са внедрени в научни и производствени лаборатории у нас, в Германия и др. европейски страни.

По-важните разработки с приложен характер са в областта на получаването и пречистването на биологично-активни вещества, на комплексната преработка на липидни концентрати, на получаването на важни технически продукти.

Научните постижения на проф. Ст. Иванов са обобщени в над 155 публикации в специализирани наши и чуждестранни списания, в 21 авторски свидетелства за изобретения, в 24 ведомствени и отраслови договорирани разработки. Голяма част от тези постижения са докладвани на международни конгреси и конференции в Европа, Америка и Азия. През 1962 г. е избран за член на Международното дружество за изследвания в областта на липидите, където е бил единствения български представител. Проф. Иванов участва активно в работата на различни звена на ВАК, в Централното ръководство на Съюза на учените в България – клон Пловдив, в научни съвети на Институтите и Университетите. От 1981 г. е ръководител на групата по биоактивни липиди към Лабораторията по биологично-активни вещества във филиала на БАН в Пловдив.

През 1966 г. е избран за Заместник Ректор по научната част, а от 1968 г. и за Ректор на Пловдивския университет. Като основен негов принос от това време е поставяне началото на международното сътрудничество на нашия Университет с Университетите от СССР, Югославия, Полша и др. европейски страни. Негова заслуга е и организирането на 6-месечно обучение по английски език с откъсване от работа на всички преподаватели на Университета.

Проф. Иванов бе уважаван и обичан ръководител, който се грижеше за научното и професионално израстване на всеки един член на колектива, който ръководеше. Благодарение на неговата активност и международни контакти той осигури бърз научен растеж на асистентите и химиците в ръководената от него катедра, включването им в задгранични специализации в СССР, Швеция, Франция, Германия, участия в международни и национални научни конгреси и конференции.

Проф. Иванов бе изключително работоспособен, много инициативен, високо ерудирани и плодотворен преподавател и изследовател. Той ще остане в паметта на тези, които го познаваха и с които е работил, преди всичко като уважаван и обичан човек, учител и учен, като един от съзидателите на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“.